

Motion till riksdagen

1989/90:Sk631

av Lars Werner m.fl. (vpk)

Energiskatterna

Den svenska energipolitiken har under hela 80-talet präglats av en brist på konsekvens, som varit mycket olycklig. Det gäller hela politiken i stort, men också viktiga delavsnitt som energiskattepolitiken. Det är i princip omöjligt att förverkliga viktiga mål som kärnkraftavveckling, främjande av inhemska, förnybara energislag, utan en skatte- och avgiftspolitik som verkar i samma riktning. Det är lika omöjligt att genomföra effektivisering och sparande om inte skatter och avgifter uppmuntrar detta.

Det senaste exemplet på beslut som försvårar en ansvarsfull energipolitik är införandet av moms på energiområdet. Även om denna kombineras med punktskatter har dess införande minskat möjligheterna att med hjälp av skatter och avgifter styra konsumtion och produktion inom energisektorn.

Energimomsen innebär dessutom en oacceptabel övervältring av kostnader från industrin till hushållen, uttryckt i regeringens skatteproposition på 1989/90:50 på följande sätt: Mervärdesskatt på energi innebär att industrin – som är mervärdesskatteskyldig – helt och hållet kan lyfta av skatten på energiråvaror, medan hushållen – som inte är mervärdesskatteskyldiga – får betala skatten fullt ut.

Vpk har istället föreslagit punktskatter på energiområdet som belastar både industri, hushållen, energiproducenter och energikonsumenter. Vi avser att återkomma till ämnet i samband med behandlingen av MIA:s slutbetänkande sommaren 1990.

Vänsterpartiet kommunisterna lägger i denna motion fram vissa förslag till förändringar inom energiskatteområdet. Energipolitiken behandlas på ett övergripande sätt i en särskild motion. I denna förespråkas snabb avveckling av kärnkraften, energieffektivisering, sparande och övergång till miljövänliga, huvudsakligen inhemska och förnyelsebara energikällor.

Kärnkraften

De stora och onödiga satsningarna på kärnkraften har medfört stagnation i utvecklingen av förnyelsebara energikällor. Elenergi från kärnkraften säljs till underpris. Finansieringsavgiften täcker inte kommande behov för omhändertagande av avfall mm. För närvarande kommer ca 50% av den producerade elenergin från kärnkraften. Priset på denna motsvarar inte de totala kostnaderna för produktion, distribution och omhändertagande av det ra-

dioaktiva avfallet. I stället för sparande uppmuntras slöseri som försvårar den av riksdagen beslutade kärnkraftsavvecklingen. Som ett led i en ny energipolitik för Sverige föreslår vänsterpartiet kommunisterna införandet av skatt på uran. Denna föreslås till 2 öre/kWh tillförd mängd uran, och skulle ge en intäkt på ca 4 000 miljoner kronor.

Kärnkraften bör dessutom belastas ytterligare för kostnaden för den framtida avfallshanteringen och förvaringen.

Vattenkraften

Vattenkraften ger ungefär lika mycket elenergi som kärnkraften. De flesta vattenkraftverk har kommit upp i sådan ålder att nerskrivningar av investeringarna medför låga produktionskostnader. Därför ger dessa stora vinster idag. Detta har bland annat resulterat i införandet av en särskild kraftskatt på produktionen 1983. Vpk menade redan när skatten infördes att den skulle vara högre. Vi föreslår nu att kraftskatten höjs till 6 öre/kWh från den 1 juli 1990 och att den ska gälla för samtliga nu producerande vattenkraftverk. Netto skulle det ge en ökad skatteintäkt på ca 2 000 miljoner kronor/år.

Kondenskraft – värmekraft

Nuvarande skatteregler innebär att kraftvärmeproduktion missgynnas i jämförelse med kondenskraftprocessen, som i praktiken endast belastas med en liten del skatt räknat på samma mängd tillförd energi. Skillnaden uppkommer genom att skatten på tillförd energi i kraftvärmeprocessen inte får avräknas för spillvärme då denna nyttiggörs till exempel som fjärrvärme, medan spillvärme i kondenskraftverk, som hamnar som spill i luft och vatten får avräknas. Detta förhållande motverkar effektivt resursutnyttjande och stimulerar slöseri. Kondenskraften borde tvärtom nuvarande regler straffbeskattas för spillet.

Regionala samhällsfonder

Med det tidigare nämnda förslaget om ökning av kraftskatten till 6 öre/kWh för samtliga vattenkraftverk skulle satsningar kunna göras i de regioner där vattenkraftverken finns. För detta bör regionala fonder inrättas för att administrera den höjda produktionsskatten (kraftskatten). Dessa fonder skulle kunna spela en viktig roll för att garantera finansiering av långsiktigt sysselsättningsskapande projekt i regionerna.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen beslutar om införandet av uranskatt på 2 öre/kWh tillförd energimängd uran fr.o.m. 1 juli 1990 i enlighet med motionen,
2. att riksdagen beslutar om höjning av skatten på äldre vattenkraftverk till 6 öre/kWh samt att denna skall gälla samtliga vattenkraftverk fr.o.m. 1 juli 1990,
3. att riksdagen hos regeringen begär förslag till regionala fonder i enlighet med motionen,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om beskattning av kondens- och värmekraftverk.

Mot. 1989/90

Sk631

Stockholm den 22 januari 1990

Lars Werner (vpk)

Berith Eriksson (vpk)

Bo Hammar (vpk)

Ylva Johansson (vpk)

Rolf L Nilson (vpk)

Lars-Ove Hagberg (vpk)

Margó Ingvardsson (vpk)

Bertil Måbrink (vpk)